

Jeg vender mig derefter til de civile Udgifter. De var i 1900, hvis de Herrer kan huske saa langt tilbage, 40 Mill. Kr., og det var meget. Saa steg de med 3 Mill. Kr. aarlig. I 1908 var de 60 Mill. Kr., i 1910 naaede de 80 Mill. Kr. Ved det Tal har de saa nogenlunde staaet, indtil Krigen brød ud. Saa gik de frem fra 87 Mill. Kr. i 1914 til 100 Mill. Kr. i 1915. Og i 1917—18 var de 255 Mill. Kr. Nogle af Grundene til denne Stigning er lette at se. Udgifterne til de Ting, som Staten selv skal købe, til alle dens Anstalters Drift, til dens Bygninger og lign., er steget meget, og der er ikke fra Statens Side gjort meget Forsøg paa at udvise nogen Form for Økonomi. Departementerne har faaet mange nye Embedsmænd. Der skrives meget, og jeg tror endogsaa, at den højtærede Minister u. P. har faaet en ekstra Skrivemaskine under sig. — Hvorfor skal han være Stifbarn? I hvert Fald bruges der meget paa disse Punkter, og man kunde derefter sige, at Ministeriet har haft meget travlt. Jeg vil gerne have Lov til at oplæse en Udskrift paa et Brev, som jeg forleden fik fra Trafikministeren. Det vil forklare, hvor meget Blæk og andre Skrivematerialer der bruges her i Landet. Udskriften lød saaledes: Til Udvalget for Oprettelsen af et Trinbrædt paa Funder—Bramminge-Banen, paa det Sted, hvor Vøjen fra Give skærer Banelinien. Adr.: Hr. Folketingsmand o. s. v. Men det, der stod inde i Brevet, var endnu bedre. Det bestod af 2 Sætninger, hvoraf den første indeholdt 158 Ord. Jeg vil gerne spørge den højtærede Trafikminister, om han selv har lavet den Sætning, for det maa have taget Tid. Det viser sig i hvert Fald, at den store Helgen Set. Bureaukratiens stadig lever her i Landet og stadig har sine Tilbedere, og den nøgterne Forretningsmand, der er blevet Trafikminister, er blevet en af de ivrigste.

Af de enkelte civile Udgifter har vi først Udgiften til den øverste Statsmagt, Rigsdag, Konge og Statsraad. Der kan vi ikke nøjes med at regne de $2\frac{2}{3}$ Mill. Kr., der nu er opført hertil, vi maa ogsaa tage en Del af de Bygningsomkostninger med, som staaar paa Trafikministeriets Budget. Men det er jo en forholdsvis mindre Sum.

Det afgørende er Statsgælden og Pensionerne. De to Ting hører sammen som den Byrde, vi er bundne paa vor Ære til at betale. I 1900 gav vi 10 Mill. Kr. ud hertil. Før Krigen steg Udgiften til 17 Mill. Kr., i 1917—18 blev den $28\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og jeg antager, at vi i Aar naar op paa over 30 Mill. Kr. Det er en Tripling i Løbet af 18 Aar.

Udenrigsministeriet brugte i gamle Dage aldrig Penge — kun $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. Nu er dets Udgifter af nærliggende Grunde kommet op paa 2 Mill. Kr.

Jeg vil gøre opmærksom paa, at Rednings-, Søfarts-, Lods- og Vagervæsenet, hvis vi lægger Summerne sammen, koster henved $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr., det dobbelte af, hvad de kostede i 1900. Jeg understreger dette Beløb, $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr., fordi Skibsarten erklærer, at Staten aldrig har gjort noget for den, at den kunde leve lige saa godt uden Staten. Naar Skibsfarten siger det, maa vi henpege paa disse $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Forholdsregler, som overvejende kommer Skibsfarten til Gode.

Jeg skal ikke gennemgaa altfor mange Poster, da det virker trættende. Jeg skal endnu kun nævne, at Industri og Handel, der i Aaret 1900 kun havde en Udgift af $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., nu har en Udgift af $1\frac{3}{4}$ Mill. Kr. Endvidere, at Indenrigsministeriets Budget og Ministeriet for offentlige Arbejders Budget er steget meget stærkt i Aar, jeg tror til 6 Mill. Kr. tilsammen, naar jeg ser bort fra de sociale Udgifter. Man vil se, at Christiansborg er en meget dyr Bygning og uden at ville sige noget ondt om denne udmærkede Bygning, vil jeg bemærke, at der kommer en Dag, naar denne Borg er færdig, da vil vi rose Nyrop overmaade, ikke mindst naar vi ser, hvor billigt Københavns Raadhus egentlig er bygget.

Landbrugsministeriets Budget var ved Aar 1900 3 Mill. Kr. Det steg efterhaanden og er nu paa $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr. foruden $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Tiendeafløsning. I de 4 Krigsaar har vi for øvrigt udgivet 8 Mill. Kr. til Tiendeafløsning.

Jeg kommer derefter til de sociale Udgifter, Udgifter til Alderdomsforsørgelse, Forsikring, Arbejderbeskyttelse og lign. De har undergaaet en mærkværdig Udvikling. I 1900 gav vi dertil $3\frac{2}{3}$ Mill. Kr., i 1906 det dobbelte. Før Krigen naaede vi saa op til $11\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Understøttelser til Enker med Børn er senere kommet til, og en naturlig Vækst i Antallet af understøttede og højere Takster har ført til, at vi nu er naaet op paa $17\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Dertil kommer de ekstraordinære Udgifter under Krigen. De var i 1915—16 $3\frac{1}{4}$ Mill., i 1916—17 17 og i 1917—18 100 Mill. Kr. Af disse 100 Mill. Kr. er — det vil jeg gerne sige, uden at Landbrugerne maa blive alt for vrede paa mig — i hvert Fald de 34 Mill. Kr. Understøttelser, der væsentligt er gaaet gennem Landbruget, nogle vil paastaa til Landbruget. Det er nemlig Udgifter til Svin, til Rug og Hvede,